

DIREKTĪVAS

KOMISIJAS DIREKTĪVA (ES) 2019/782

(2019. gada 15. maijs),

ar ko attiecībā uz saskaņotu riska indikatoru izveidi groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Direktīvu 2009/128/EK, ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 15. panta 1. punkta otro daļu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2009/128/EK mērķis ir samazināt riskus un ietekmi, ko pesticīdu lietošana rada cilvēka veselībai un videi un, lai samazinātu atkarību no pesticīdu lietošanas, veicināt integrētās augu aizsardzības un alternatīvu pieeju vai paņēmieni izmantošanu.
- (2) Savā 2017. gada oktobra ziņojumā par dalībvalstu valsts rīcības plāniem un progresu, īstenojot Direktīvu 2009/128/EK par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu, ⁽²⁾ Komisija apņēmas kopā ar dalībvalstīm strādāt, lai panāktu vienprātību par saskaņotu riska indikatoru izstrādi.
- (3) 2017. gada decembrī atbildē uz Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Aizliegt glifosātu un aizsargāt no kaitīgiem pesticīdiem gan cilvēkus, gan vidi" ⁽³⁾ Komisija apņēmas iedibināt saskaņotus riska indikatorus, lai Eiropas līmenī varētu pārraudzīt pesticīdu lietošanas radītā riska samazināšanas tendences.
- (4) Jāizveido saskaņoti riska indikatori, lai varētu novērtēt, cik tāl minētie mērķi ir sasniegti Savienības mērogā, un tādējādi dalībvalstis varēs šo risku pārvaldīt un par to ziņot valsts līmenī.
- (5) Saskaņā ar Direktīvas 2009/128/EK 15. panta 4. punktu Komisijai ir jāaprēķina riska indikatori Savienības mērogā, izmantojot saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem par augu aizsardzības līdzekļu statistiku savāktus statistikas datus, kā arī citus attiecīgus datus, lai novērtētu pesticīdu lietojuma radīto risku tendences.
- (6) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1185/2009 ⁽⁴⁾ 1. panta 3. punktu statistika, kas iegūta saskaņā ar minēto regulu, kopā ar citiem attiecīgiem datiem ir paredzēta Direktīvas 2009/128/EK 4. un

⁽¹⁾ OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2017. gada oktobra ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par dalībvalstu rīcības plāniem un par progresu, īstenojot Direktīvu 2009/128/EK par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu, COM(2017) 587 final.

⁽³⁾ Komisijas 2017. gada 12. decembra paziņojums par Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Aizliegt glifosātu un aizsargāt no kaitīgiem pesticīdiem gan cilvēkus, gan vidi", C(2017)8414 final.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 1185/2009 attiecībā uz statistiku par pesticīdiem (OV L 324, 10.12.2009., 1. lpp.).

15. panta vajadzībām, proti, valstu rīcības plānu izveidei un indikatoru aprēķināšanai. Līdz šim nav bijusi saskaņota Savienības līmeņa pieeja Regulā (EK) Nr. 1185/2009 paredzētās statistikas vākšanai par augu aizsardzības līdzekļu lietošanu, tāpēc šādi dati nav pieejami.

- (7) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2009 ⁽⁷⁾ 53. pants pieļauj, ka īpašos apstākļos dalībvalstis var atļaut uz laiku, kas nepārsniedz 120 dienas, laist tirgū augu aizsardzības līdzekļus ierobežotai un kontrolētai lietošanai, ja šāds pasākums šķiet vajadzīgs, jo radies apdraudējums, kuru nav iespējams kontrolēt ar citiem pieņemamiem līdzekļiem. Šādos gadījumos dalībvalstis drīkst atļaut augu aizsardzības līdzekļus, kas satur vai nu apstiprinātas, vai neapstiprinātas darbīgās vielas.
- (8) Saskaņots riska indikators var būt balstīts vienīgi uz statistikas datiem, kas savākti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par augu aizsardzības līdzekļu statistiku, un citiem attiecīgiem datiem, un, ja statistikas par augu aizsardzības līdzekļu lietošanu nav, vienīgie šādi attiecīgie un pašreiz pieejamie dati ir statistika par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū un to atļauju skaits, ko dalībvalstis piešķirušas īpašos apstākļos saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. pantu. Tādi indikatori būtu jāpapildina ar citiem indikatoriem, lai varētu iekļaut citus riska faktoros.
- (9) Ir lietderīgi, lai šajā direktīvā izmantotā darbīgo vielu kategorizācija atbilstu Regulas (EK) Nr. 1107/2009 noteiktajai kategorizācijai un lai tiktu izšķirtas darbīgās vielas ar zemu kaitīguma pakāpi, aizstājamas vielas un citas darbīgās vielas, citstarp pamatojoties uz klasifikāciju, ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 ⁽⁸⁾.
- (10) Darbīgās vielas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1107/2009 var būt vai nu ķīmiskas darbīgās vielas, vai mikroorganismi. Direktīva 2009/128/EK nosaka dalībvalstīm visos iespējamajos gadījumos priekšroku dot neķīmiskām augu aizsardzības metodēm. Tāpēc, nosakot saskaņotus riska indikatorus, ir lietderīgi ķīmiskas darbīgās vielas un mikroorganismus klasificēt katru atsevišķi.
- (11) Gadījumos, kad dalībvalstis piešķir atļaujas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. pantu neapstiprinātām darbīgajām vielām, neapstiprinātu darbīgo vielu daudzumus, kas iekļauti augu aizsardzības produktos, kuri vēlāk laisti tirgū, dalībvalstis paziņo Komisijai atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1185/2009 3. pantam. Līdz šim nav bijusi Savienības līmenī harmonizēta pieeja datu vākšanai par konkrētajiem apstiprinātu darbīgo vielu daudzumiem, kas ietverti augu aizsardzības līdzekļos, kuri laisti tirgū, saņemot atļaujas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. pantu.
- (12) Apvienojot statistiku, kas iegūta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1185/2009, un informāciju par darbīgajām vielām saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1107/2009, arī tad, ja tās ir darbīgās vielas ar zemu kaitīguma pakāpi, aizstājamas vielas vai citas darbīgās vielas, var izveidot aprēķina metodi, ar kuru iegūst uz kaitīgumu balstītu saskaņotu riska indikatoru, pēc kura novērtē varbūtējos riskus, ko rada pesticīdu lietošana.
- (13) Kamēr nav ieviesta harmonizēta sistēma, pēc kādas tiek vākti dati par atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. pantam tirgū laistu darbīgo vielu daudzumiem, ir lietderīgi ieviest saskaņotu riska indikatoru, balstoties uz saskaņā ar minēto pantu piešķirto atļauju skaitu.
- (14) Lai varētu aprēķināt saskaņotos riska indikatorus, kas atspoguļo relatīvo risku, ko rada tādu augu aizsardzības līdzekļu lietošana, kuri satur dažādas apstiprinātu darbīgo vielu un neapstiprinātu darbīgo vielu kategorijas, būtu jāizveido svēruma koeficienti.
- (15) Lai ar pieņemamu biežumu varētu novērtēt progresu šajā jomā un tā kā dalībvalstīm atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1185/2009 ik gadus ir jāsaņem dati un tie jānosūta Eurostat 12 mēnešu laikā pēc atsauces gada beigām, saskaņotie riska indikatori būtu jāaprēķina reizi gadā un būtu jāpublicē vēlākais 20 mēnešus pēc attiecīgā atsauces gada beigām.
- (16) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas atzinumu,

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regula (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījums Direktīvas 2009/128/EK IV pielikumā

Direktīvas 2009/128/EK IV pielikumu aizstāj ar šīs direktīvas pielikuma tekstu.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2019. gada 5. septembrim.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos savu tiesību aktus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2019. gada 15. maijā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER*

_____

Saskaņotie riska indikatori

Saskaņotie riska indikatori ir norādīti šā pielikuma 2. un 3. iedaļā.

2. IEDAĻA

Saskaņotais riska indikators Nr. 1: uz bīstamību balstīts saskaņots riska indikators, kura pamatā ir augu aizsardzības līdzekļos uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata tirgū laisto darbīgo vielu daudzumi

1. Šā indikatora pamatā ir statistika par tādu darbīgo vielu daudzumiem, kas laistas tirgū augu aizsardzības līdzekļos uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata, un šo statistiku Komisijai (*Eurostat*) iesniedz uz Regulas (EK) Nr. 1185/2009 I pielikuma (“Statistika par pesticīdu laišanu tirgū”) pamata. Dati tiek sagrupēti četrās grupās, kas savukārt tiek iedalītas septiņās kategorijās.
2. Saskaņotā riska indikatora Nr. 1 aprēķināšanai izmanto šādus vispārīgus noteikumus:
  - a) saskaņoto riska indikatoru Nr. 1 aprēķina, pamatojoties uz darbīgo vielu iedalījumu četrās grupās un septiņās kategorijās, kas norādītas 1. tabulā;
  - b) 1. grupas darbīgās vielas (A un B kategorija) ir tās, kuras norādītas Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 ⁽¹⁾ pielikuma D daļas sarakstā;
  - c) 2. grupas darbīgās vielas (C un D kategorija) ir tās, kuras norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma A un B daļas sarakstā;
  - d) 3. grupas darbīgās vielas (E un F kategorija) ir tās, kuras norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma E daļas sarakstā;
  - e) 4. grupas darbīgās vielas (G kategorija) ir tās, kuras nav apstiprinātas uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata un tāpēc nav norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma sarakstā;
  - f) piemēro 1. tabulas vi) rindas svērumus.
3. Saskaņoto riska indikatoru Nr. 1 aprēķina, tirgū laisto darbīgo vielu ikgadējos daudzumus 1. tabulas katrā grupā reizinot ar attiecīgo bīstamības svērumu, kas norādīts vi) rindā, un pēc tam summējot šo aprēķinu rezultātus.
4. Iespējams aprēķināt tirgū laisto darbīgo vielu daudzumus katrā 1. tabulas grupā un kategorijā.

⁽¹⁾ Komisijas 2011. gada 25. maija Īstenošanas regula (ES) Nr. 540/2011, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 attiecībā uz darbīgo vielu sarakstu (OV L 153, 11.6.2011., 1. lpp.).

Darbīgo vielu un bīstamības svērumu iedalījums saskaņotā riska indikatora Nr. 1 aprēķināšanai

Rinda	Grupas						
	1		2		3		4
i)	Zema riska darbīgās vielas [darbīgās vielas ar zemu kaitīguma pakāpi], kuras ir apstiprinātas vai uzskata par apstiprinātām uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 22. panta pamata, un kuras ir norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma D daļas sarakstā		Darbīgās vielas, kuras ir apstiprinātas vai uzskata par apstiprinātām uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata, nav iekļautas citās kategorijās un ir norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma A un B daļas sarakstā		Darbīgās vielas, kuras ir apstiprinātas vai uzskata par apstiprinātām uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 24. panta pamata, ir aizstājamās vielas un ir norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma E daļas sarakstā		Darbīgās vielas, kuras nav apstiprinātas uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata un tāpēc nav norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma sarakstā
ii)	Kategorijas						
iii)	A	B	C	D	E	F	G
iv)	Mikroorganismi	Darbīgās ķīmiskās vielas	Mikroorganismi	Darbīgās ķīmiskās vielas	Vielas, kas nav klasificētas šādi: kancerogēnas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai endokrīnie disruptori	Vielas, kas klasificētas šādi: kancerogēnas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai endokrīnie disruptori, kuriem cilvēka eksponētība irniecīga	
v)	Bīstamības svērumi, kurus piemēro tādu darbīgo vielu daudzumiem, kas laistas tirgū uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata atļautos augu aizsardzības līdzekļos						
vi)	1		8		16		64

- Saskaņotā riska indikatora Nr. 1 bāzlinija ir 100, un tā ir vienāda ar vidējo rezultātu, kas iegūts iepriekš minētajā aprēķinā par laikposmu no 2011. līdz 2013. gadam.
- Saskaņotā riska indikatora Nr. 1 rezultātu izsaka, ņemot vērā bāzliniju.
- Dalībvalstis un Komisija saskaņoto riska indikatoru Nr. 1 aprēķina un publisko saskaņā ar Direktīvas 2009/128/EK 15. panta 2. punktu un 15. panta 4. punktu par katru kalendāro gadu un vēlākais 20 mēnešus pēc tā gada beigām, kurā saskaņotais riska indikators Nr. 1 tiek aprēķināts.

Saskaņotais riska indikators Nr. 2: saskaņots riska indikators, kura pamatā ir uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. panta pamata piešķirto atļauju skaits

1. Šā indikatora pamatā ir uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. panta pamata piešķirto augu aizsardzības līdzekļu atļauju skaits, kas Komisijai paziņots saskaņā ar minētās regulas 53. panta 1. punktu. Dati tiek sagrupēti četrās grupās, kas savukārt tiek iedalītas septiņās kategorijās.
2. Saskaņotā riska indikatora Nr. 2 aprēķināšanai izmanto šādus vispārīgus noteikumus:
  - a) saskaņotā riska indikatora Nr. 2 pamatā ir uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. panta pamata piešķirto atļauju skaits. Saskaņoto riska indikatoru Nr. 2 aprēķina, pamatojoties uz darbīgo vielu iedalījumu četrās grupās un septiņās kategorijās, kas norādītas šīs iedaļas 2. tabulā;
  - b) 1. grupas darbīgās vielas (A un B kategorija) ir tās, kuras norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma D daļas sarakstā;
  - c) 2. grupas darbīgās vielas (C un D kategorija) ir tās, kuras norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma A un B daļas sarakstā;
  - d) 3. grupas darbīgās vielas (E un F kategorija) ir tās, kuras norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma E daļas sarakstā;
  - e) 4. grupas darbīgās vielas (G kategorija) ir tās, kuras nav apstiprinātas uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata un tāpēc nav norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma sarakstā;
  - f) piemēro šīs iedaļas 2. tabulas vi) rindas svērumus.
3. Saskaņoto riska indikatoru Nr. 2 aprēķina, augu aizsardzības līdzekļiem uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. panta pamata piešķirto atļauju skaitu 2. tabulas katrā grupā reizinot ar attiecīgo bīstamības svērumu, kas norādīts vi) rindā, un pēc tam summējot šo aprēķinu rezultātus.

*2. tabula***Darbīgo vielu un bīstamības svērumu iedalījums saskaņotā riska indikatora Nr. 2 aprēķināšanai**

Rinda	Grupas			
	1	2	3	4
i)	Zema riska darbīgās vielas [darbīgās vielas ar zemu kaitīguma pakāpi], kuras ir apstiprinātas vai uzskata par apstiprinātām uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 22. panta pamata, un kuras ir norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma D daļas sarakstā	Darbīgās vielas, kuras ir apstiprinātas vai uzskata par apstiprinātām uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata, nav iekļautas citās kategorijās un ir norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma A un B daļas sarakstā	Darbīgās vielas, kuras ir apstiprinātas vai uzskata par apstiprinātām uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 24. panta pamata, ir aizstājamās vielas un ir norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma E daļas sarakstā	Darbīgās vielas, kuras nav apstiprinātas uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 pamata un tāpēc nav norādītas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikuma sarakstā

Rinda	Grupas						
	1	2	3			4	
ii)	Kategorijas						
iii)	A	B	C	D	E	F	G
iv)	Mikroorganismi	Darbīgās ķīmiskās vielas	Mikroorganismi	Darbīgās ķīmiskās vielas	Vielas, kas nav klasificētas šādi: kancerogēnas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai endokrīnie disruptori	Vielas, kas klasificētas šādi: kancerogēnas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai reproduktīvajai sistēmai toksiskas (1.A vai 1.B kategorija) un/vai endokrīnie disruptori, kuriem cilvēka eksponēšana ir niecīga	
v)	Bīstamības svērumi, kurus piemēro uz Regulas (EK) Nr. 1107/2009 53. panta pamata piešķirto atļauju skaitam						
vi)	1	8		16			64

4. Saskaņotā riska indikatora Nr. 2 bāzlīnija ir 100, un tā ir vienāda ar vidējo rezultātu, kas iegūts iepriekš minētajā aprēķinā par laikposmu no 2011. līdz 2013. gadam.
5. Saskaņotā riska indikatora Nr. 2 rezultātu izsaka, ņemot vērā bāzlīniju.
6. Dalībvalstis un Komisija saskaņoto riska indikatoru Nr. 2 aprēķina un publisko saskaņā ar Direktīvas 2009/128/EK 15. panta 2. punktu un 15. panta 4. punktu par katru kalendāro gadu un vēlākais 20 mēnešus pēc tā gada beigām, kurā saskaņotais riska indikators Nr. 2 tiek aprēķināts.”